Spirit of Bosnia / Duh Bosne
An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Međunarodni, interdisciplinarni, dvojezični, online časopis

Pismo Državnom Sekretaru Blinkenu

Working Group for Bosnia and Herzegovina

Uvaženi Antony J. Blinken
Državni sekretar
Ministarstvo vanjskih poslova SAD-a
2201 C Street NW
Washington, DC 20520

Poštovani državni sekretare Blinken,

Pišemo Vam kako bismo izrazili zabrinutost zbog odluke Visokog predstavnika Schmidta od 2. oktobra u vezi sa izbornim zakonom u Bosni i Hercegovini, kao i njenim uznemirujućim političkim posljedicama.

Prema izjavama samog Visokog predstavnika Schmidta, njegova neblagovremena odluka – koja je donesena na dan izbora, kršeći „Kodeks dobrog vladanja u izbornim pitanjima" Venecijanske komisije – osmišljena je da zadovolji predmet Ljubić, u kojem je tužitelj pokrenuo pitanje „legitimnog" predstavljanja bosanskih Hrvata. Premijer Plenković i gospodin Čović pozdravili su reformsku inicijativu Visokog predstavnika Christiana Schmidta, navodeći da će ona pomoći „da se osigura legitimno predstavljanje Hrvata u Federalnom parlamentu."

Implikacija je bila da je odluka Visokog predstavnika osmišljena da umiri hrvatske nacionaliste u BiH i Hrvatskoj, dodatno produbljujući etničke podjele, a pritom potpuno ignorirajući presude Evropskog suda za ljudska prava u kojima se dosljedno poziva na demokratske reforme.

Čini se da je odluka kojom se udovoljava nacionalistima zasnovana na principu „funkcionalnosti", jer su stranački lideri HDZ-a i SNSD-a u suprotnom prijetili bojkotom izbora, odnosno otcjepljenjem.

Ali, koja će biti konačna cijena tako omogućene „funkcionalne" vlade? Nakon izbora, dok se vlada formira, koalicionim dokumentom koji su usaglasili osam stranačkih lidera, zajedno sa g. Čovićem (HDZ) i g. Dodikom (SNSD), očigledno se krše demokratski standardi EU stavljanjem naglaska na „konstitutivne narode." Nadalje, u dokumentu se ne spominje članstvo BiH u NATO-u, s očiglednim ciljem da se udovolji SNSD-u g. Dodika.

U presudi ESLJP u predmetu Zornić izraženo je očekivanje da će se „bez daljeg odlaganja postići demokratski dogovori“ za „političku demokratiju“... „bez diskriminacije po osnovu etničke pripadnosti i bez davanja posebnih prava konstitutivnim narodima, a isključujući manjine ili građane Bosna i Hercegovina” (čl. 43). Dakle, odlukom Visokog predstavnika i novopotpisanim dokumentom (koalicionim sporazumom) prekršena je ova presuda.

Odluka Visokog predstavnika i naglasak koalicionog sporazuma na „konstitutivnim narodima“ također su direktno u suprotnosti sa zaključkom Vijeća EU kojim je BiH dodijeljen status kandidata za članstvo u EU. U zaključku Vijeća EU se navodi da “ne treba poduzeti nijedan zakonodavni ili politički korak koji bi otežao provedbu presude Sejdić-Finci i sličnih presuda ESLJP ili dodatno produbio podjele.“

Međutim, nespominjanje pridruživanja NATO-u u koalicionom dokumentu razlog je za još veću zabrinutost. Nezakonita i nehumana invazija Ruske Federacije na Ukrajinu i njeno dokumentovano uplitanje u pitanja na Balkanu bili su primarni motivirajući faktor za odluku da se BiH dodijeli status kandidata za članstvo u EU. Generalni sekretar NATO-a Jens Stoltenberg nedavno je upozorio svijet na maligne namjere Rusije na Balkanu.

Članstvo u NATO-u je ključno za očuvanje suvereniteta i teritorijalnog integriteta BiH u narednim godinama. Izostavljanje NATO-a iz koalicionog dokumenta je ustupak Miloradu Dodiku koji je davao izjave podrške Ruskoj Federaciji prije i tokom invazije na Ukrajinu. G. Dodik je izjavljivao da poštuje Putina i tvrdio da je invazija na Ukrajinu „opravdana.“

Podsjetimo, prošle godine je predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik prijetio formiranjem vlastite vojske i otcjepljenjem. Hrvatski nacionalisti u BiH su sa svoje strane predlagali formiranje trećeg entiteta u BiH ako se ne udovolji njihovom zahtjevu za „legitimnim“ predstavnikom. Ova separatistička retorika odjekuje ratnim ciljevima „Velike Srbije“, odnosno „Velike Hrvatske“ iz devedesetih. Udovoljavanjem nacionalistima izbornim zakonom i izostavljanjem NATO-a iz koalicionog dokumenta slabe se tradicionalne probosanske stranke i ozbiljno se podriva BiH u najgorem mogućem trenutku kada ona treba da se ujedini protiv ruskog uplitanja u regiji.

U tradiciji konstruktivnog neslaganja, koju je čak i unutar američkog Ministarstva vanjskih poslova ohrabrivao „kanal neslaganja“ koji je 1971. godine uspostavio Državni sekretar William Rogers, na kraju ponovo pitamo koja je cijena ovog vanjskopolitičkog cilja, posebno u slučaju izbornog zakona, nakon pregovora u BiH i Hrvatskoj u posljednje dvije godine? Nagrađeni su oni koji su nacionalističkom retorikom i prijetnjama otcjepljenjem kočili izgradnju države u BiH, a najvjernije saveznike su našli u Ruskoj Federaciji. Oni koje su SAD sankcionirale sada donose odluke koje su štetne za budućnost BiH.

Ovom „nagradom“ je protraćen svaki napredak koji je BiH postigla u protekle dvije decenije na putu ka EU, NATO-u, ustavnoj reformi i demokratiji. Stoga apeliramo na vas da reagirate na ovu egzistencijalnu krizu tako što ćete oštro osuditi secesionističku retoriku i stati uz jedinstvenu, suverenu Bosnu i Hercegovinu, podržavajući njenu budućnost u EU i NATO-u kao demokratske nacije.

Hvala Vam na razumijevanju.

S poštovanjem

Radnu grupu za Bosnu i Hercegovinu

Prof. dr. David Pettigrew,

profesor filozofije i studija holokausta i genocida, Državni univerzitet Southern Connecticut, New Haven, Connecticut,

Kenan Arnautović, doktor medicine, Memphis, Tennessee,

Dženita Pašić, advokatica, Louisville, Kentucky,

Mead Mišić, advokat, Boston, Massachusetts,

Vildana Bijedić, mr., Mandala Academy Foundation,

Azem Dervišević, poslovni i društveni poduzetnik, Cambridge, Massachusetts,,

Patrick McCarthy, prodekan i profesor, Univerzitet u St. Louisu,
Zana Bajrić, advokatica, Iowa City, Iowa,
Akif Cogo, organizacija St. Louis Bosnians Inc.,

Esad Boškailo, dr. medicine, vanredni profesor psihijatrije, Univerzitet u Arizoni, Medicinski

fakultet u Phoenixu,
dr. sci. Senada Zatagić, Predavač i istraživač u oblasti izbornog zakona,

Jordan Steven Sher, pisac, And Still We Rise: A Novel About the Genocide in Bosnia /A mi ipak ustajemo: roman o genocidu u Bosni i Hercegovini,

Neira Davis, Boston, Massachusetts

Keith Doubt, profesor emeritus, Univerzitet Wittenberg,

Nerina Sivonjić, Pittsburgh, Pennsylvania,

Mirza Bijedić, magistar poslovne administracije (MBA),

Bill Carter, pisac, Fools Rush In /Budale srljaju/, reditelj, Miss Sarajevo,

Erol Avdović, diplomatski dopisnik iz UN-a,

Ermin Vila, MSc,

Smail Vila, MSc

cc: Nj. E. Michael J. Murphy, Ambasador Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i

Hercegovini,
Ann Wagner, Zastupnica Sjedinjenih Država

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.